

CRAFTS+

CRAFTS+

Документ со препораки за применети
политики за подобрување на
состојбата кај керамичките занаети

Нови образовни перспективи за возрасни
ученици
во занаетчискиот сектор

2022-1-EL01-KA210-ADU-000084425

Co-funded by
the European Union

CRAFTS+

Информации за проектот	
Име на проектот	Нови образовни перспективи за возрасни ученици во занаетчискиот сектор
Акроним на проектот	ЗАНАЕТИ+
Број на проектот	2022-1-EL01-KA210-ADU-000084425
Активност 3-Водечки партнер	Идеја ОК, Република Северна Македонија
Идентификација на документ	
Ниво на дисеминација	Јавно
Верзија	1.3
Датум на објавување	6.12.2023 година
Соработници/Писатели	ПостСкриптур, Грција МЕСО, Грција

CRAFTS+

Содржини

Вовед	4
Цели	4
Економско значење на керамичките занаети	4
Тековни предизвици	4
Клучни препораки	5
Преглед на препораки за политики	6
Пристап до пазар	6
Иновации и модернизација	8
Образование и обука за вештини	10
Одржливост и еколошки практики	11
Препораки по категорија	13
Пристап до пазар	13
Иновации и модернизација	15
Образование и обука за вештини	16
Одржливост и еколошки практики	17
Заклучоци	18

Вовед

Керамичката занаетчиска индустрија има значајна културна, економска и социјална вредност и во Грција и во Северна Македонија. Вкоренети во античките традиции и богатата историја, керамичките занаети не се само форма на уметничко изразување, туку и витален дел од наследството и идентитетот на овие народи. И покрај вродениот потенцијал и убавината на керамичките занаети, занаетчиите во двете земји се соочуваат со бројни предизвици во трансформирањето на нивниот занает во одржливи микро-бизниси. За да се справат со овие предизвици, креаторите на политиките мора да развијат и имплементираат стратегии кои го подобруваат пристапот на пазарот, поттикнуваат иновации и модернизирање, промовираат образование и обука за вештини и поттикнуваат одржливост и еколошки практики.

Цели

1. Промовирање на економски раст и вработување во рамките на секторот.
2. Поттикнете ги иновациите и прилагодувањето на современите барања на пазарот.
3. Подобрување на образованието и обуката за вештини за занаетчиите.
4. Негувајте одржливи и еколошки практики.

Економско значење на керамичките занаети

Керамичките занаети придонесуваат за економиите на Грција и Северна Македонија преку генерирање на вработувања, стимулирање на туризмот и поттикнување на локалното претприемништво. Во Грција, секторот за керамика е испреплетен со туристичката индустрија во земјата, која привлекува милиони посетители годишно. Туристите бараат автентични и традиционални производи, правејќи ја керамичката привлечна набавка што ги поддржува локалните занаетчи. Слично на тоа, во Северна Македонија, керамичките занаети се составен дел од локалната култура и економија, при што многу занаетчи се потпираат на продажбата на нивните производи за да ја одржат својата егзистенција.

Тековни предизвици

И покрај нивното културно и економско значење, керамичките занаетчи во Грција и Северна Македонија се соочуваат со неколку предизвици. Ограничениот пристап до пазарите, и локални и меѓународни, ја попречува нивната способност да допрат до поширока публика и да генерираат доволен приход. Дополнително, на многу занаетчи им недостасуваат финансиски ресурси потребни за инвестирање во модерна технологија и маркетинг стратегии, кои се од суштинско значење за конкуренција на

денешниот пазар. Понатаму, често постои јаз во образованието и обуката за вештини, што им отежнува на занаетчиите да научат нови техники или да ја подобрат нивната деловна острина. И на крај, практиките за одржливост не се широко усвоени, што предизвикува загриженост за животната средина и ја ограничува долгорочната одржливост на индустријата.

Клучни препораки

1. Економски раст и вработување

- **Пристап до пазар:** Развијте платформи и иницијативи кои го олеснуваат пристапот до локалниот и меѓународниот пазар за керамичките занаетчиите.
- **Трговски саеми и изложби:** Организирајте национални и меѓународни саеми за прикажување на керамички производи и поврзување на занаетчиите со купувачите.
- **Микрофинансирање и заеми:** Обезбедете опции за микрофинансирање и заеми со ниски камати за поддршка на малите и средни керамички претпријатија.

2. Иновации и модернизација

- **Технолошка интеграција:** Поддржете го усвојувањето на современи технологии во производството и маркетингот на керамички производи.
- **Истражување и развој:** иницијативи за истражување и развој фокусирани на иновативни материјали, техники и одржливи практики во керамиката.
- **Дизајнерска соработка:** Поттикнете ја соработката помеѓу традиционалните занаетчиите и современите дизајнери за да креирате производи кои се привлечни за модерните пазари.

3. Образование и обука за вештини

- **Програми за стручна обука:** Развојни програми за стручна обука прилагодени на керамичките занаети, покривајќи ги и традиционалните и модерните техники.
- **Шеми за стажирање:** Спроведување на шеми за стажирање за да се олесни трансферот на знаење од мајстори занаетчиите на следната генерација.
- **Занаетчиски училишта:** Формирајте специјализирани училишта или центри на извонредност фокусирани на керамички занаети.

4. Одржливост и еколошки практики

- **Еко-пријателски материјали:** Промовирајте ја употребата на одржливи и еколошки материјали во производството на керамика.
- **Управување со отпад:** Поттикнување на правилно управување со отпад и практики за рециклирање во индустријата.
- **Енергетска ефикасност:** Поддржете иницијативи кои ја подобруваат енергетската ефикасност во процесите на производство на керамика.

Преглед на препораки за политики

За да се одговори на овие предизвици, оваа студија со препораки за политики ги опишува стратешките активности во четири клучни области: пристап на пазарот, иновации и модернизација, образование и обука за вештини и одржливост и еколошки практики. Со фокусирање на овие области, целта е да се поддржат керамичките занаетчи и во трансформирањето на нивниот занает во просперитетни микро-бизниси, а со тоа да се зачува културното наследство и да се придонесе за економски развој.

Пристап до пазар

Субвенции и грантови: Една од основните бариери за керамичките занаетчи е високата цена за учество на саеми и изложби. Обезбедувањето финансиска поддршка преку субвенции и грантови може да им помогне на занаетчиите да ги покријат овие трошоци, овозможувајќи им да ги покажат своите производи пред пошироката публика. За Грција, искористувањето на нејзината силна туристичка индустрија може да го засили влијанието на таквата поддршка, особено во регионите со висока туристичка стапка. Во Северна Македонија, насочените програми за финансиска поддршка можат да им помогнат на новите бизниси со керамика да се воспостават и да пристапат до нови пазари.

Организираните делегации: Олеснувањето на организираните делегации на меѓународните саеми за занаетчиство може значително да ја подобри видливоста на грчката и северномакедонската керамика. Овие делегации треба да добијат логистичка и промотивна поддршка за да го максимизираат нивното влијание. За Грција, фокусирањето на настани со седиште во ЕУ може да го искористи нејзиното членство во Европската унија за да го олесни влезот на пазарот. За Северна Македонија, регионалните соработки на Балканот можат да обезбедат вредни можности за изложување и вмрежување.

CRAFTS+

Локални изложби: Зголемувањето на зачестеноста и обемот на локалните изложби може да го поттикне домашниот пазар за керамички занаети. Во Грција, интегрирањето на изложбите на керамика со големи туристички настани може да привлече разновидна публика. Во Северна Македонија, настаните засновани на заедницата можат да им помогнат на занаетчиите да се поврзат со локалните купувачи и да ја подобрат нивната видливост.

Културна промоција: Промовирањето на керамичките занаети преку културни фестивали и меѓународни културни центри може да го истакне нивното значење и да привлече интерес кај глобалната публика. Грција може да ја искористи својата широка мрежа на културни фестивали и меѓународни центри за промовирање на керамиката како дел од нејзиниот културен извоз. Северна Македонија може да го искористи своето културно наследство преку организирање изложби и работилници во културни центри во странство.

Сумирано:

За Грција:

- **Пазарна инфраструктура:**

Грција има корист од постабиланата инфраструктура за пристап до пазарот поради нејзината силна туристичка индустрија. Приливот на туристи создава постојана побарувачка за локални занаети, вклучително и керамика, обезбедувајќи им на занаетчиите бројни можности за продажба. Присуството на воспоставени културни институции и галерии во градовите како Атина и Солун нуди дополнителни места за занаетчиите да ги изложат и продаваат своите дела.

- **Саеми и изложби:**

Грција е домаќин на поголем број локални и меѓународни саеми и изложби, делумно благодарение на нејзините добро развиени стратегии за културна промоција. Настаните како што е Саемот на уметност во Атина привлекуваат значително внимание и обезбедуваат вредни можности за вмрежување на занаетчиите.

- **Онлајн пазари:**

Грчките занаетчиите имаат подобар пристап до онлајн пазарите и платформите за е-трговија. Некои владини и иницијативи од приватниот сектор им помогнаа на занаетчиите да воспостават присуство на интернет, иако ова сè уште е област со простор за раст.

За Северна Македонија:

- **Пазарна инфраструктура:**

Северна Македонија има помал и помалку меѓународно признат пазар, што ја ограничува изложеноста на локалните занаетчиите на пошироки пазари. Туристичката

индустрија во земјата не е толку развиена како грчката, што резултира со помалку можности за продажба поттикнати од туризмот.

Има помалку воспоставени културни институции и галерии посветени на занаетството, а оние што постојат често немаат ресурси и видливост на нивните грчки колеги.

- **Саеми и изложби:**

Северна Македонија е домаќин на помалку саеми и изложби, а оние што се случуваат имаат тенденција да бидат помали по обем. Ограничената фреквенција и обемот на овие настани ги намалуваат можностите занаетчиите да ја покажат својата работа и да се поврзат со потенцијалните купувачи.

- **Онлајн пазари:**

Занаетчиите во Северна Македонија се соочуваат со поголеми предизвици во пристапот до онлајн пазарите и платформите за е-трговија. Има помала поддршка и помалку иницијативи кои имаат за цел да им помогнат на занаетчиите да воспостават онлајн присуство, што ја ограничува нивната способност да стигнат до меѓународните пазари.

Иновации и модернизација

Технолошка интеграција: Современата технологија може значително да го подобри производството и маркетингот на керамички производи. Обезбедувањето грантови и субвенции за модерна опрема, како што се енергетски ефикасни печки и алатки за дигитален маркетинг, може да им помогне на занаетчиите да го подобрат квалитетот на производите и да стигнат до пошироки пазари. Во Грција, поддршката за обука за дигитални вештини може да профитира од подобро развиениот пристап на пазарот на интернет во земјата. Во Северна Македонија, обезбедувањето пристап до модерна производствена опрема може да ја зголеми ефикасноста и иновативноста.

Истражување и развој: Финансирањето иницијативи за истражување и развој фокусирани на иновативни материјали и одржливи практики може да ја поттикнат еволуцијата на керамичката индустрија. Соработката со универзитетите и истражувачките институции може да поттикне развој на нови техники кои ги почитуваат традиционалните методи додека воведуваат современи подобрувања. Грција може да користи фондови за истражување на ЕУ за такви иницијативи, додека Северна Македонија може да воспостави локални партнерства за поддршка на иновациите.

Дизајнерска соработка: Поттикнувањето на соработката помеѓу традиционалните занаетчи и современите дизајнери може да создаде производи кои се привлечни за модерните пазари. Дизајнерските резиденции и работилниците можат да ги олеснат овие соработки, комбинирајќи ја традицијата со современата естетика. За Грција, конкурсите за дизајн кои промовираат традиционални мотиви во модерен дизајн може да го премостат јазот помеѓу наследството и модерноста. Во Северна Македонија,

CRAFTS+

поттикнувањето партнерства меѓу занаетчиите и дизајнерите може да помогне во создавањето иновативни и пазарни производи.

Сумирано:

За Грција:

- **Технолошка интеграција:**

Грчките занаетчиите имаат подобар пристап до современи технологии и алатки, делумно поради поразвиената инфраструктура и програмите за поддршка. Сепак, стапката на посвојување е сè уште релативно ниска во споредба со западноевропските земји.

- **Истражување и развој:**

Грција има поголем број на институции и организации посветени на истражување и развој во уметноста. Овие ентитети повремено се фокусираат на иновативни материјали и одржливи практики, иако ресурсите често се ограничени.

- **Дизајнерска соработка:**

Постои растечки тренд на соработки помеѓу традиционалните грчки занаетчиите и современите дизајнери. Овие партнерства се поддржани од различни културни и образовни институции, кои помагаат да се премости јазот помеѓу традиционалните занаети и пазарите на модерниот дизајн.

За Северна Македонија:

- **Технолошка интеграција:**

Занаетчиите во Северна Македонија имаат ограничен пристап до современи технологии и алатки поради финансиските ограничувања и помалку развиената инфраструктура. Усвојувањето на новите технологии е побавно, што ја попречува способноста на секторот за иновации.

- **Истражување и развој:**

Северна Македонија има помалку институции и ресурси посветени на истражување и развој во уметноста. Како резултат на тоа, има помалку фокус на иновативни материјали и одржливи практики, што го ограничува потенцијалот за модернизација во секторот за керамички занаети.

- **Дизајнерска соработка:**

Соработката помеѓу традиционалните занаетчиите и современите дизајнери е поретка во Северна Македонија. Има помалку иницијативи и структури за поддршка за олеснување на ваквите партнерства, ограничувајќи ја изложеноста на традиционалните занаети на современите пазари.

Образование и обука за вештини

Програми за стручна обука: Неопходно е да се развијат програми за стручна обука кои ги покриваат традиционалните и модерните техники на керамика. Овие програми треба да бидат достапни и достапни, обезбедувајќи дека занаетчиите кои се стремат да ги стекнат потребните вештини. Во Грција, интегрирањето на деловните вештини во стручната обука може да им помогне на занаетчиите подобро да управуваат со нивните претпријатија. Во Северна Македонија, модернизирани наставни програми можат да ја подобрат конкурентноста на локалните занаетчи.

Програми за стажирање: Можноста за стажирање може да го олесни преносот на знаење од мајстори занаетчи на следната генерација. Обезбедувањето сертификати за завршено стажирање може да го подобри кредибилитетот и изгледите за кариера на младите занаетчи. Грција може да развие мрежи за менторство за да го поддржи овој трансфер на знаење, додека Северна Македонија може да имплементира структурирани програми за стажирање признати од државата.

Училишта за занаетчи: Основањето специјализирани училишта или центри за обука фокусирани на керамички занаети може да обезбеди сеопфатна обука и ресурси за иновации. Во Грција, центрите на извонредност во регионите со богати традиции на керамика можат да понудат напредна обука. Во Северна Македонија, програмите за пристап до руралните средини можат да ги идентификуваат и негуваат младите таленти, правејќи го образованието достапно за сите.

Сумирано:

За Грција:

- **Програми за стручна обука:**

Грција нуди поопширен опсег на програми за стручна обука, иако многу од нив сè уште се фокусирани на традиционалните техники. Се зголемуваат напорите за инкорпорирање на современи вештини во овие програми, поддржани од културни и образовни институции.

- **Можности за стажирање:**

Стажирање во Грција, иако често се неформални, истите се постројкуирани и признати отколку во Северна Македонија. Постојат иницијативи насочени кон формализирање на овие шеми и обезбедување подобра поддршка и на мајсторите и на чираците.

- **Училишта за занаетчи:**

CRAFTS+

Грција има неколку специјализирани училишта фокусирани на керамички занаети. Овие институции обезбедуваат сеопфатна обука и служат како центри за иновации, иако честопати се соочуваат со ограничувања во финансирањето и ресурсите.

За Северна Македонија:

- **Програми за стручна обука:**

Северна Македонија има помалку програми за стручна обука специфични за керамичките занаети. Постојните програми се повеќе фокусирани на традиционалните техники, со ограничена интеграција на современите вештини.

- **Можности за стажирање:**

Можностите за стажирање во Северна Македонија се главно неформални и немаат структура и признание потребни за да се обезбеди постојан квалитет. Постои минимална поддршка за формализирање на овие шеми, што го ограничува преносот на знаења и вештини.

- **Училишта за занаетчи:**

Има многу малку специјализирани училишта или центри за извонредност посветени на керамичките занаети во Северна Македонија. Постојните институции немаат доволно ресурси и не можат да обезбедат сеопфатна обука потребна за унапредување на секторот.

Одржливост и еколошки практики

Еко-прифатливи материјали: Промовирањето на употребата на одржливи и еколошки материјали во производството на керамика е од клучно значење за долгорочна одржливост. Обезбедувањето насоки и ресурси за да им се помогне на занаетчиите да ги усвојат овие материјали може да ја поддржат и одржливоста и локалната економија. Грција може да ја поврзе одржливата промоција на материјали со нејзините иницијативи за одржлив туризам, додека Северна Македонија може да ја поттикне употребата на материјали од локални извори.

Управување со отпад: Воспоставувањето иницијативи за рециклирање и обезбедување инфраструктура за управување со отпадот може да го намали влијанието на керамичкото производство врз животната средина. Програмите за обука за одржливи практики може да им помогнат на занаетчиите да усвојат ефективни техники за управување со отпад. Регионалните центри за рециклирање во Грција и насочените програми за рециклирање во Северна Македонија можат да ги поддржат овие напори.

Енергетска ефикасност: Подобрувањето на енергетската ефикасност во производството на керамика може да ги намали трошоците и влијанието врз животната средина.

CRAFTS+

Обезбедувањето субвенции за енергетски ефикасна опрема и промовирање на употребата на обновливи извори на енергија може да ја поддржи оваа цел. Грција може да спроведе енергетски контроли и надградби, додека Северна Македонија може да понуди грантови за усвојување на обновлива енергија.

Сумирано:

За Грција:

- **Еко- прифатливи материјали:**

Грчките занаетчии имаат подобар пристап до информации и ресурси во врска со еколошки материјали. Постојат иницијативи насочени кон промовирање на употребата на одржливи материјали, иако практичното усвојување е сè уште ограничено.

- **Управување со отпад:**

Практиките за управување со отпад во Грција се поразвиени, особено во урбаните области каде што има подобра инфраструктура. Сепак, многу занаетчии сè уште немаат формални системи за управување со отпадот, особено во руралните области.

- **Енергетска ефикасност:**

Грција има повеќе иницијативи насочени кон подобрување на енергетската ефикасност во производството на керамика. Постои поголема свест за придобивките од енергетски ефикасните технологии, но високите трошоци и ограничениот пристап до финансии остануваат значајни бариери.

За Северна Македонија:

- **Еко- прифатливи материјали:**

Употребата на еколошки материјали во Северна Македонија е поретко поради ограничениот пристап до информации и ресурси. Занаетчиите често се потпираат на традиционални материјали без да го земат предвид влијанието врз животната средина.

- **Управување со отпад:**

Практиките за управување со отпад во Северна Македонија се помалку развиени, при што на многу занаетчии им недостасуваат формални системи за управување и рециклирање на производниот отпад. Има ограничена инфраструктура за поддршка на правилното управување со отпадот, особено во руралните области.

- **Енергетска ефикасност:**

Напорите за подобрување на енергетската ефикасност во производството на керамика се минимални во Северна Македонија. Занаетчиите се соочуваат со значителни

CRAFTS+

финансиски и логистички бариери за усвојување енергетски ефикасни технологии, а има помалку свесност за нивните придобивки.

Препораки по категорија

Пристап до пазар

Субвенции и грантови:

- **Грантови поттикнати од/за туризмот:** Имајќи ја предвид силната туристичка индустрија, креирајте грантови кои конкретно ги таргетираат занаетчиите во регионите богати со туристи, помагајќи им да го прошират своето присуство на локалните пазари посетени од туристи.
- **Фондови за културно наследство:** Воспоставете фондови посветени на зачувување и промовирање на богатото грчко и македонско културно наследство во керамика. Овие средства можат да ги поддржат занаетчиите кои користат традиционални техники и мотиви.
- **Целна финансиска поддршка:** Спроведување на насочени програми за финансиска поддршка за да им се помогне на северномакедонските керамички занаетчици во покривањето на трошоците поврзани со националните и меѓународните саеми и изложби. Овие програми треба да вклучуваат директни грантови и субвенции прилагодени на малите и средни претпријатија.
- **Грантови за стартување:** Обезбедете грантови специјално дизајнирани да им помогнат на новите и новите бизниси со керамика да се воспостават, покривајќи ги почетните трошоци како што се опремата, материјалите и маркетингот.

Организациски делегации:

- **Трговски мисии фокусирани на ЕУ:** Организирајте делегации на грчки занаетчици да учествуваат на саеми и изложби на занаети во ЕУ.
- **Медитеранска мрежа:** Создадете медитеранска мрежа на занаетчици, поттикнувајќи прекугранични соработки со соседните земји, подобрувајќи го пристапот на пазарот и културната размена.
- **Регионални соработки:** Олеснување на регионалната соработка со соседните земји на Балканот. Организирајте делегации за учество на регионални занаетчиски саеми и изложби, обезбедувајќи логистичка и промотивна поддршка.

CRAFTS+

- **Фокус на пазарите во развој:** Идентификувајте и поддржете го учеството на пазарите во развој каде македонската керамика може да има уникатна привлечност. Ова може да вклучи трговски мисии во земји со зголемен интерес за рачно изработени занаети.

Локални изложби:

- **Туристичка интеграција:** Интегрирајте ги керамичките изложби со главните туристички настани и дестинации, обезбедувајќи висока видливост и пристап до меѓународните посетители.
- **Културни центри:** Искористете ги историските и културните места за изложби, создавајќи уникатен спој на приказ на наследство и современи занаети.
- **Зголемена фреквенција:** Зголемете го бројот на локални изложби посветени на керамичките занаети, обезбедувајќи тие да бидат добро публикувани и достапни за широката публика.
- **Настани во заедницата:** Интегрирајте изложби на керамика во настани во заедницата и локални фестивали за да ја зголемите видливоста и ангажираноста со локалната публика.

Културна промоција:

- **Културни фестивали во странство:** Промовирајте ја македонската и грчката керамика преку културни фестивали организирани од амбасадите и културни центри во странство. Истакнете ја керамиката како клучен културен елемент во извозот.
- **Туристички пакети со фокус на наследството:** Развиете пакети за туризам со фокус на наследството кои вклучуваат посети на керамички работилници и изложби, промовирајќи ја керамиката како клучен аспект на македонскиот и грчкиот културен туризам.
- **Промоција на културното наследство:** Искористете го богатото културно наследство на Северна Македонија и Грција со интегрирање на изложби на керамички занаети во културни фестивали и национални прослави.
- **Меѓународни културни центри:** Искористете ги македонските амбасади во странство за промовирање на керамиката. Организирајте изложби и работилници кои ги истакнуваат уникатните аспекти на македонската керамичка уметност.

CRAFTS+

Иновации и модернизација

Технолошка интеграција:

- **Грантови за технологија и културно наследство:** Обезбедете грантови специјално за интегрирање на модерната технологија во традиционалните практики на керамика, обезбедувајќи зачувување на наследството при усвојување на ефикасност.
- **Обука за е-трговија:** Понудете специјализирани програми за обука за е-трговија и дигитален маркетинг, користејќи го подобро развиениот пристап на грчкиот онлајн пазар за да им помогнете на занаетчиите да допрат до глобалната публика.
- **Пристап до модерна опрема:** Обезбедете субвенции и грантови за набавка на современа производствена опрема, како што се напредни печки и прецизни алатки. Ова ќе им помогне на занаетчиите да го подобрат квалитетот на производот и ефикасноста на производството.
- **Обука за дигитални вештини:** Понудете сеопфатни програми за обука за дигитални вештини, фокусирајќи се на е-трговија, дигитален маркетинг и управување со онлајн продавници за да им помогнете на занаетчиите да стигнат до глобална публика.

Истражување и развој:

- **Универзитетски соработки:** Партнерство со универзитети и истражувачки институции за развој на иновативни материјали и техники. Фокусирајте се на создавање одржливи практики кои се усогласуваат со традиционалната керамика.
- **Истражувачки фондови на ЕУ:** Искористете ги истражувачките фондови на ЕУ за поддршка на истражување и развој во керамичкиот сектор, осигурувајќи дека занаетчиите имаат пристап до најсовремените материјали и техники.
- **Грантови за иновации:** Воспоставете грантови специјално за истражување и развој во керамичкиот сектор, охрабрувајќи ги иновациите во материјалите, техниките и одржливите практики.

Дизајнерска соработка:

- **Резиденции за културен дизајн:** Воспоставете дизајнерски резиденции кои ги покануваат современите дизајнери да работат со традиционални занаетчи, поттикнувајќи иновативни соработки кои ги почитуваат и подобруваат керамичките традиции.

CRAFTS+

- **Современи колекции:** Развијте современи колекции кои ги спојуваат традиционалните мотиви со модерен дизајн, поддржани од владините и иницијативите на приватниот сектор.
- **Дизајнерско-занаетчески соработки:** Креирајте иницијативи кои поттикнуваат соработка помеѓу традиционалните занаетчи и современите дизајнери. Понудете стимулации и платформи за вакви партнерства за развој на нови производи кои ја спојуваат традицијата со модерен дизајн.
- **Работилници за дизајн:** Организирајте работилници и натпревари кои ги здружуваат традиционалните занаетчи и модерните дизајнери. Победничките дизајни треба да добијат поддршка за производство и маркетинг.

Образование и обука за вештини

Програми за стручна обука:

- **Интеграција на туризмот и занаетството:** Развијте програми за стручна обука кои ги интегрираат вештините за керамички занаетчи со туризмот, помагајќи им на занаетчиите да го искористат туристичкиот пазар.
- **Модерни техники:** Ажурирајте ги постојните стручни програми за да ги вклучат современите техники и технологии на керамика, обезбедувајќи дека занаетчиите можат да се натпреваруваат на современите пазари.
- **Модернизирана наставна програма:** Развијте програми за стручна обука кои вклучуваат традиционални и модерни керамички техники. Осигурајте се дека овие програми се достапни и достапни за идните занаетчи.
- **Деловни вештини:** Интегрирајте обука за деловни вештини во стручни програми, покривајќи области како што се маркетинг, финансиски менаџмент и претприемништво.

Програми за стажирање:

- **Официјализирано стажирање:** Креирајте формални програми за стажирање признати од државата, обезбедувајќи сертификати кои го подобруваат кредибилитетот и изгледите за кариера на младите занаетчи.
- **Мрежи за менторство:** Развијте мрежи за менторство што ги спојуваат младите занаетчи со искусни мајстори, обезбедувајќи трансфер и на традиционалните вештини.
- **Програми за поттик:** Развијте програми за стимулација кои ги охрабруваат мајсторите занаетчи да земат чираци, нудејќи финансиска поддршка и ресурси за да се олесни трансферот на знаење.

CRAFTS+

Училишта за занаетчи:

- **Центри на извонредност:** Воспоставете центри за извонредност во региони со богата керамичка традиција обезбедувајќи специјализирана обука и ресурси.
- **Мобилни единици за обука:** Спроведување на мобилни школи / работилници за обука кои патуваат во руралните области, нудејќи работилници и обуки за занаетчи кои можеби немаат пристап до центрите за формално образование.
- **Специјализирани центри за обука:** Формирајте специјализирани училишта или центри за обука фокусирани на керамички занаети. Овие центри треба да обезбедат сеопфатни програми за обука, да бидат домаќини на работилници и да понудат ресурси за иновации и експериментирање.
- **Програми за опфат на руралните средини:** Спроведување на теренски програми во руралните области за да се идентификуваат и негуваат младите таленти.

Одржливост и еколошки практики

Еко-прифатливи материјали:

- **Одржлив туризам:** Поврзете ја промоцијата на еколошки материјали со иницијативите за одржлив туризам, осигурувајќи дека туристите кои бараат одржливи производи ја сметаат керамиката привлечна.
- **Традиционално и одржливо:** Охрабрете ја употребата на традиционални материјали кои се природно одржливи, како што се локални глини и природни бои, промовирајќи ги нивните еколошки придобивки.
- **Промоција на одржливи материјали:** Промовирајте ја употребата на одржливи и еколошки материјали во производството на керамика. Обезбедете упатства и ресурси за да им помогнете на занаетчиите да ги усвојат овие материјали.
- **Локални ресурси:** Охрабрете ја употребата на материјали од локални извори кои имаат помало влијание врз животната средина, поддржувајќи ја и одржливоста и локалната економија.

Управување со отпад:

- **Регионални центри за рециклирање:** Воспоставете регионални центри за рециклирање кои ги поддржуваат занаетчиите во управувањето и рециклирањето на керамичкиот отпад.
- **Обука за одржливи практики:** Понудете програми за обука фокусирани на одржливи практики, нагласувајќи ја важноста на еколошката одговорност во занаетчискиот сектор, покривајќи техники за намалување на отпадот и безбедно отстранување на опасните материјали.

- **Иницијативи за рециклирање:** Воспоставете иницијативи за рециклирање кои ги поддржуваат занаетчиите во управувањето и рециклирањето на керамичкиот отпад. Обезбедете инфраструктура и ресурси за олеснување на практиките за управување со отпад.

Енергетска ефикасност:

- **Мониторинг и надградби:** Обезбедете субвенции за енергетски мониторинг и надградби, помагајќи им на занаетчиите да идентификуваат и имплементираат мерки за заштеда на енергија во нивните работилници.
- **Проекти за обновлива енергија:** Промовирајте го усвојувањето на обновливи извори на енергија, како што се соларни панели, со нудење грантови и стимулации за занаетчиите да ја намалат нивната зависност од традиционалните извори на енергија.
- **Субвенции за енергетска ефикасна опрема:** Да се обезбедат субвенции за набавка на енергетски ефикасни печки и друга производна опрема. Охрабрете ги занаетчиите да усвојат практики кои ја намалуваат потрошувачката на енергија.

Заклучоци

Керамичката занаетчиска индустрија во Грција и Северна Македонија имаат богати историски традиции и истите се среќаваат со современите економски предизвици и можности. Овој документ со препораки за политики наведува неколку стратешки мерки за зајакнување на секторот, фокусирајќи се на подобрување на пристапот до пазарот, поттикнување на иновациите и модернизацијата, подобрување на образованието и обуката за вештини и промовирање на одржливост и еколошки практики. Со решавање на овие клучни области, креаторите на политиката можат да помогнат да се трансформираат керамичките занаети од традиционална уметничка форма во жив и одржлив микро-бизнис сектор, зачувувајќи го културното наследство притоа придонесувајќи за економскиот раст и одржливоста на животната средина.

Економски раст и вработување

За да се стимулира економскиот раст и вработувањето во секторот за керамички занаети, од клучно значење е да се подобри пристапот на пазарот за занаетчиите. Грција, со својата робусна туристичка индустрија, нуди единствена предност. Користејќи го ова, владата треба да обезбеди таргетирани грантови и субвенции за занаетчиите во регионите богати со туристи, зголемувајќи ја нивната способност да допрат до поширока публика. Дополнително, организирани делегации на саемите за занаетчиство со седиште во ЕУ може да олеснат поголема изложеност и влез на пазарот за грчките занаетчи.

CRAFTS+

Спротивно на тоа, Северна Македонија треба да се фокусира на воспоставување попрепознатлива пазарна инфраструктура. Спроведувањето на целни програми за финансиска поддршка, вклучително и грантови за стартување, може да им помогне на новите бизниси со керамика да ги покријат почетните трошоци и да учествуваат на саеми. Олеснувањето на регионалните соработки на Балканот може да обезбеди вредни можности за изложување и вмрежување, помагајќи им на северномакедонските занаетчи да пристапат до нови пазари.

Иновации и модернизација

Интеграцијата на современи технологии во производството и маркетингот на керамички производи е од суштинско значење за одржување на конкурентноста на индустријата. Во Грција, обезбедувањето грантови за модерна опрема и алатки за дигитален маркетинг може да го подобри квалитетот на производот и досегот на пазарот. Соработката со универзитетите и искористувањето на фондовите за истражување на ЕУ може да поттикне иновација во материјалите и техниките, обезбедувајќи индустријата да остане во првите редови на одржливите практики.

За Северна Македонија, од клучно значење е подобрувањето на пристапот до современа производствена опрема преку субвенции и грантови. Воспоставувањето партнерства со локалните универзитети може да ги поддржи иницијативите за истражување и развој, поттикнувајќи ги иновациите во секторот за керамички занаети. Поттикнувањето на соработката помеѓу традиционалните занаетчи и современите дизајнери може да создаде производи кои се привлечни за модерните пазари, комбинирајќи ја традицијата со современата естетика.

Образование и обука за вештини

Развивањето на сеопфатни програми за стручна обука кои ги покриваат традиционалните и модерните техники на керамика е од витално значење за иднината на индустријата. Во Грција, интегрирањето на деловните вештини во стручната обука може да им помогне на занаетчиите подобро да управуваат со своите претпријатија, обезбедувајќи долгорочна одржливост. Формализирањето на шемите за стажирање со државно признавање може да го подобри кредибилитетот и изгледите за кариера на младите занаетчи.

Северна Македонија треба да се фокусира на модернизирање на наставната програма за стручна обука за да вклучи современи техники и деловни вештини. Воспоставувањето формални програми за стажирање и специјализирани центри за обука може да им обезбеди на занаетчиите потребните вештини и ресурси за да напредуваат на современиот пазар. Спроведувањето на програми за опфат на руралните средини може да гарантира дека обуката е достапна за сите, негувајќи ги младите таленти низ целата земја.

Одржливост и еколошки практики

CRAFTS+

Промовирањето на употребата на одржливи и еколошки материјали во производството на керамика е од суштинско значење за долгорочната одржливост на индустријата. Во Грција, поврзувањето на одржлива промоција на материјали со нејзините иницијативи за одржлив туризам може да привлече туристи кои бараат еколошки производи. Воспоставувањето регионални центри за рециклирање и нудење програми за обука за одржливи практики може дополнително да ја поддржи еколошката одговорност во секторот.

Северна Македонија треба да ја охрабри употребата на локални, одржливи материјали за да се намали влијанието врз животната средина и да се поддржи локалната економија. Спроведувањето иницијативи за рециклирање и обезбедувањето на потребната инфраструктура за управување со отпадот може да им помогне на занаетчиите да усвојат одржливи практики. Нудењето субвенции за енергетски ефикасна опрема и промовирањето на обновливите извори на енергија може да ги намали еколошките и оперативните трошоци на индустријата.

Накратко, керамичката занаетчиска индустрија во Грција и Северна Македонија има огромен потенцијал да придонесе за зачувување на културата, економски развој и одржливост на животната средина. Со имплементирање на препораките наведени во овој труд, креаторите на политики можат да создадат средина за поддршка која ќе им овозможи на занаетчиите да го трансформираат својот занает во просперитетни микро-бизниси. Овој холистички пристап, прилагоден на уникатните контексти на секоја земја, ќе обезбеди долговечност и просперитет на секторот за керамички занаети, зачувувајќи го неговото богато наследство додека се прилагодува на современите барања на пазарот.

